

Handlingsplan för närvaro - Trosa kommun

”Din närvaro är avgörande”

Antagen av:	Humanistiska nämnden, 2023-08-29, § 67 HN 2023/41
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Handlingsplan

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Grunderna i närvaroarbete	2
Främja närvaro	3
A. Elevers upplevelse av trygghet och delaktighet	3
B. Goda lärmiljöer	3
C. Organisatorisk medvetenhet	3
Skollagen 7 kap	3
Närvaro	3
Ledighet	3
Befrielse	3
Vårdnadshavares ansvar	3
Huvudmannens ansvar	3
Föreläggande och vite	4
Handlingsplan vid frånvaro	4
Bilaga 1 Checklista för mentor/klasslärare att använda vid upprepad frånvaro	7
Bilaga 2 Skolsocial kartläggning – skolfrånvaro	9
Bilaga 3. Stöd i arbetet för att främja närvaro	10
Bilaga 4 Riktlinjer för Skolsociala teamet i Trosa kommun	14

Sammanfattning

Alla barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och en lagstadgad rätt till utbildning. Skolplikten innebär också en skyldighet för vårdnadshavarna att se till att deras barn går till skolan och en skyldighet för skolan och kommunen att kontrollera att alla skolpliktiga barn som bor i kommunen fullgör sin skolplikt. Antalet barn som har stor frånvaro ökar. Forskning visar att långvarig ogiltig frånvaro ofta börjar med giltig frånvaro. Forskning visar vidare att *elever som missar undervisning*, oavsett om skälen är giltiga eller ogiltiga, löper högre risk att hamna i både skol- och frånvaroproblematik. Om skolfrånvaron fortsätter kan det leda till långt större konsekvenser än förlorad skolgång. Vi behöver tala om *missad undervisning* när vi arbetar med närvaroarbete, då blir vi mer precisa med vad det handlar om.

Grunderna i närvaroarbete

- Kunskap om vikten av närvaro, om orsaker till frånvaro – hos alla berörda
- Uppmärksamma frånvaro och NÄRVARO – använd registreringsystem och mät en gång per månad
- Kartlägg orsakerna till frånvaro
- Sätt in åtgärder utifrån orsakerna på elevnivå
- Förebygg frånvaro utifrån riskfaktorer på skolan/programmet/klassen
- Använda närvarodata - arbeta systematiskt med att främja närvaro utifrån kända risker och riskfaktorer på skolenheten
- Integrera närvaroarbetet i skolans övriga uppdrag och koppla ihop med t.ex. studie- och yrkesvägledning, särskilt stöd, tillgänglig lärmiljö, lokalfrågor, trygghetsarbetet och i plan för systematiskt kvalitetsarbete

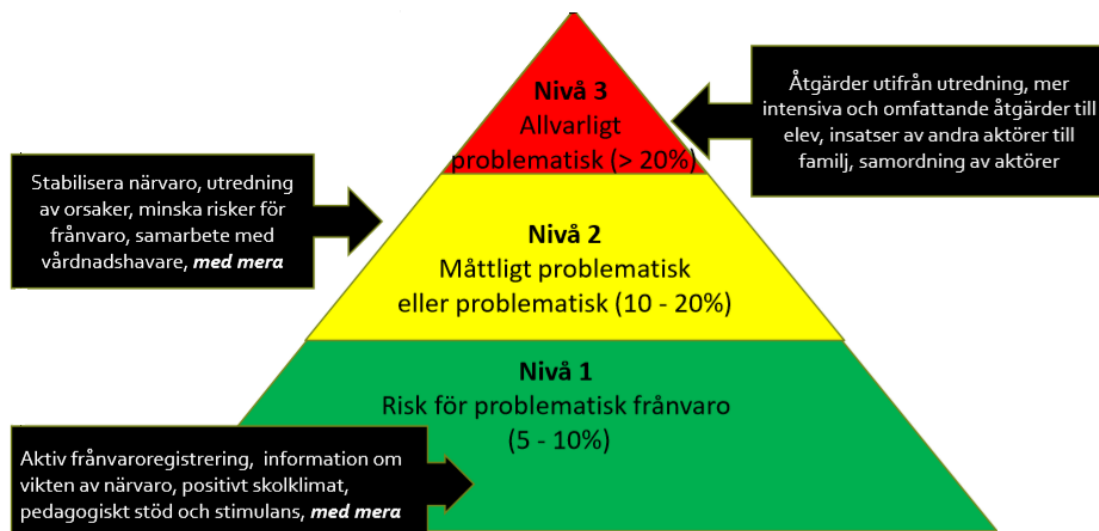

Bild - Malin Gren Landell, www.grenlandelliskolan.se

Främja närvaro

A. Elevers upplevelse av trygghet och delaktighet

- trygghet och goda kamratrelationer
- tillhörighet, delaktighet och engagemang

B. Goda lärmiljöer

- undervisningskvalitet och gott ledarskap i klassrummet
- positiva förväntningar på eleverna
- goda relationer elev-lärare

C. Organisatorisk medvetenhet

- helhetsperspektiv och systematik i arbetet med skolnärvaro
- en god skolkultur
- förebyggande och proaktivt elevhälsoarbete
- trygga övergångar
- dialog och samverkan inom och utom skolorganisationen

Skollagen 7 kap

Närvaro

17 § En elev i grundskolan, anpassad grundskola, specialskola och sameskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Ledighet

18 § En elev i en skolform som avses i 17 § får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas.

Rektor får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar.

Befrielse

19 § En elev i en skolform som avses i 17 § får på begäran av elevens vårdnadshavare befrias från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl. Ett sådant beslut får endast avse enstaka tillfällen under ett läsår.

Vårdnadshavares ansvar

20 § Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

Huvudmannens ansvar

22 § Kommunen ska se till att eleverna i dess grundskola och anpassade grundskola

fullgör sin skolgång.

Föreläggande och vite

23 § Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullfölja sina skyldigheter. Ett föreläggande får förenas med vite.

Handlingsplan vid frånvaro

Kontinuerlig uppföljning och tydlig information till elev/vårdnadshavare om nästa steg i handlingsplanen är viktigt under hela processen (Stöd för analys och åtgärder se bilaga 3).

Frånvaro anmäls varje dag av vårdnadshavare innan skoldagens början. Om elev inte är på skolan kontaktas vårdnadshavare via SMS efter första rapporterade lektion med frånvaro genom Skola24. Om elev avviker från lektion på grund av sjukdom, tandläkarbesök eller annat skall eleven meddela kanslist/ansvarig pedagog som kontaktar hemmet för att få bekräftelse på att eleven får lämna skolan. Skoladministratör/ansvarig pedagog registrerar frånvaron i Skola24.

Ansvarig pedagog dokumenterar närvaro dagligen. Undervisande lärare rapporterar varje lektion i Skola24 på högstadiet. Mätning av närvaro görs rutinmässigt en gång per månad.

Sen ankomst

Sen ankomst kan vara att eleven kommer sent till första lektionen eller till lektion efter rast. När en elev kommit för sent upprepade gånger kontaktar mentor/klassläraren vårdnadshavaren. Om eleven fortsätter att ha upprepade sena ankomster anmäler mentor/klassläraren situationen till rektor och EHT(Elevhälsoteam).

Socialtjänsten

Kopplas in av rektor (via SIP, skolsociala teamet eller orosanmälan) när vårdnadshavare uttrycker svårigheter att få iväg eleven till skolan, eller tidigare om oro finns.

Skolsociala teamet

Är ett samarbete mellan skola och socialtjänst. Syftet med det skolsociala teamet är att öka närvaron i skolan för elever med problematisk skolfrånvaro. Detta team kommer att utgöra en plattform för att få ett helhetsgrepp om hela elevens situation både i skola och hem. Arbetet med skolsociala teamet sker i enlighet med- "Riktlinjer för skolsociala teamet i Trosa kommun." (se bilaga 4)

1. Vid frånvaro kontaktas vårdnadshavare 1:a dagen

Mentor/klasslärare kontaktar hemmet snarast samma dag om eleven inte kommit till skolan och om inte vårdnadshavare har kontaktat skolan. Då läraren rapporterar lektionen går det automatiskt ett SMS till vårdnadshavare via Skola24 vid första rapporterade lektion.

När eleven blir sjuk under dagen anmäler eleven till kanslist/ansvarig pedagog som kontaktar hemmet för att få bekräftat att eleven kan gå hem.

2. Mentor/klasslärare har varje vecka samtal enskilt med sina mentorselever angående föregående veckas frånvaro.**3. Vid upprepade frånvaro – 10 % frånvaro/månad**

Mentor/klasslärare pratar med eleven och kontaktar vid behov vårdnadshavare.

Fyller tillsammans med elev och vårdnadshavare i "Checklista vid frånvaro" (bilaga 1). Orsak till frånvaron? Finns det något som skolan kan göra för att eleven ska få högre närvaro? Visar handlingsplan för närvaro. Kopia på dokumentation till rektor.

Uppföljning efter en vecka av mentor/klasslärare. Vid behov kallas vårdnadshavare till möte på skolan. Personal från elevhälsan kan vara med i mötet.

4. Om fortsatt upprepade frånvaro – 15 % /månad

Mentor/klasslärare informerar rektor som ger uppdrag till skolkurator att snarast göra en skolsocial kartläggning. Specialpedagog ordnar en pedagogisk kartläggning. Om eleven är sjuk gör skolsköterska ett hälsosamtal och begär ev ett läkarintyg. Återkoppling sker till mentorn/klassläraren. Utvärdering av insatser på nästkommande EHT.

5. Vid ytterligare upprepade frånvaro - > 20 % /månad

Om närvaron trots insatser inte förbättras meddelar mentor/klasslärare rektor. Rektor gör anmälan till skolchef. Ogiltig sammanhängande frånvaro mer än 2 veckor ska alltid anmälas, både till skolchef och till socialtjänsten.

Rektor initierar samverkan till skolkontorets samordnare i enlighet med "Riktlinjer för skolsociala teamet i Trosa kommun." (se bilaga 4) – enskild handlingsplan upprättas

6. Om skolsociala teamet ej är inkopplat sker fortsatt uppföljning med eleven varje vecka av mentor/klasslärare ansvarig**7. Oro för frånvaro kvarstår**

Om skolsociala teamet inte är inkopplat eller har avslutat så kallar rektor till nytt möte med vårdnadshavarna. Socialtjänst deltar, en orosanmälan görs

Förenklat kan rutinen för frånvaron ses som en trappa:**Fortsatt frånvaro > 20 %**

Rektor anmäler till skolchef månadsvis (PMO)¹

Rektor kontaktar skolkontorets samordnare för skolsociala teamet.

Orosanmälan görs om frånvaron fortsätter

15 % frånvaro

Mentor/klasslärare anmäler till EHT.

Pedagogisk kartläggning och skolsocial kartläggning görs. Skolsköterska har vid behov ett hälsosamtal

10 % frånvaro

Mentor/klasslärare pratar med elev, kontaktar vårdnadshavare och kallar ev till möte

Mentor/klasslärare har varje vecka samtal med sina elever ang förra veckans frånvaro

1:a frånvarotillfället/dagen

Vårdnadshavare kontaktas

Rutin för skolfrånvaro informeras till alla elevers hem vid varje läsårsstart, publiceras digitalt.

---

¹ **PMO Journal för elevhälsa** är ett **slutet dokumentationssystem** där **olika professioner enkelt** och säkert kan **dokumentera elevens** kontakttillfällen och insatser som över tid genomförs tillsammans med eleven.

Bilaga 1 Checklista för mentor/klasslärare att använda vid upprepad frånvaro.

Elev: _____

Samtal med elev datum: _____

Samtal med vårdnadshavare datum: _____

1. Sjukdom? Ja Nej

Kommentar: _____

2. Trivs i skolan? Ja Nej

Kommentar: _____

3. Har kamrater? Ja Nej

Kommentar: _____

4. Svårigheter med skolarbetet? Ja Nej

Kommentar: _____

5. Går det att se något mönster i frånvaron? Ja Nej

Kommentar: _____

Mentor/klasslärare: _____

Uppföljning efter en vecka:

Fortsatt upprepad frånvaro: Ja Nej (om ja, anmäl till EHT)

Kommentar: _____

KOPIA AV CHECKLISTA LÄMNAS TILL REKTOR

Uppföljning EHT:

- .....kontaktar vårdnadshavare datum.....
- Återkoppling till mentor: ansvarig ..... datum .....
- Ingen ytterligare uppföljning behövs

Kommentar: _____

Bilaga 2 Skolsocial kartläggning – skolfrånvaro

Skolkurator gör en skolsocial kartläggning. Syftet med den är att få fram elevens syn på sin skol- och livssituation, med fokus på skolsituationen.

En skolsocial kartläggning är mindre omfattande än en skolsocial utredning. Varken bedömning eller nätverkets uppfattning ingår i kartläggningen.

Innan beslut om skolsocial kartläggning har mentor/klasslärare både ringt hem till vårdnadshavaren samt haft ett möte på skolan. Vårdnadshavaren ges därigenom möjlighet att lämna sin syn på skolfrånvaron.

Metoden för skolsocial kartläggning är ett samtal mellan kurator och elev, som sträcker sig över ungefär en timma. Eleven ges sedan möjlighet att läsa igenom och skriftligen godkänna att kartläggningen läses upp vid EHT (elevhälsoteamet).

Om eleven inte kommer på erbjuden tid för kartläggning, vid tre olika tillfällen, informeras rektor för vidare beslut.

Frågor/områden som diskuteras i kurators samtal med eleven

Hur upplever du din situation i skolan, pedagogiskt och socialt?

(skolarbete, vad har fungerat/fungerar idag, svårigheter, orsak till frånvaron, relation/samspel med skolpersonal och elever under lektioner och raster)

Hur mår du känslomässigt?

(självförtroende, självkänsla, identitet, stress, sömn, mat, framtidsbild, magont och huvudvärk)

Hur ser din hem- och fritidssituation ut?

(familjebild, hemförhållanden, nätverk och fritid)

Vad tycker du att du behöver för stöd för att frånvaro skall bli närvaro?

(vad kan skolan göra, du själv, föräldrarna)

.....skolan Datum .....

.....
Namn Skolkurator

Har tagit del av kartläggningen och godkänner att den lämnas till rektor.
Kartläggningen kommer att delges på nästa EHT.

.....
Elevens namn

Kartläggningen lämnas till rektor .....(datum)

Bilaga 3. Stöd i arbetet för att främja närvaro

Utgångspunkten är att alltid att få tillbaka eleven till en normal närvaro i skolan. Handledaren/klassläraren är ansvarig för eleven under hela arbetet.

Betrakta problematisk skolfrånvaro som ett AKUT problem med risk för allvarliga konsekvenser! Det går inte att vänta med att agera och inte vänta på att andra ska agera först. Viktigt att reagera på ströfrånvaro tidigt!

Frånvaro bör vara en stående punkt vid EHT (Elevhälsoteam).

Arbetsgång:

Kartläggning & Analys

Hur ser närvaro/frånvarosituationen ut?

Bedömning och planering

Vilka åtgärder och eller extra anpassningar kan sättas in?

Genomförande

Vem eller vilka ska se till att detta genomförs och när?

Uppföljning

Hur mycket närvaro har eleven? Har läget ändrats?

NÄRVARO

1. Eleven har full närvaro. Arbeta förebyggande för elever i riskzonen genom t.ex. tydlig närvaroregistrering eller uppföljning av elever med fallande studieresultat. *Skolan arbetar **förebyggande** mot skolfrånvaro, har **rutiner** för närvaroregistrering.*

BRISTANDE NÄRVARO

2. STRÖFRÅNVARO

Eleven undviker enstaka lektionstillfällen en eller flera gånger per vecka.

Om inga åtgärder tas finns risk att elevens frånvaro ökar. Frånvaron bidrar till sämre skolresultat genom att eleven t.ex. undviker att lämna in skolarbeten.

Upprätta ett tätt samarbete med såväl hemmet som eleven och skapa tydliga rutiner för eleven på skolan. Ta reda på om det har skett förändringar i elevens tillvaro som påverkar elevens mående, vilja och/eller motivation. Kartlägg elevens skolmiljö och undersök om det är något som har skett som leder till att eleven undviker skolan. Vad är vårdnadshavarnas bild? Koppla in elevhälsan och utse en kontaktperson på skolan. Det kan vara mentor/klasslärare, kurator, specialpedagog, en lärare eller elevassistent. Skolkurator gör en skolsocial bedömning. Skolsköterskan kan göra ett hälsosamtal. Återkoppling till EHT.

SYSTEMATISK FRÅNVARO

3. SYSTEMATISK FRÅNVARO

Eleven undviker systematiskt att närvara vid lektioner. Det kan handla om specifika ämnen, skolpersonal eller lektionssalar. Det är även vanligt att

eleven undviker lektioner som upplevs som stökiga.

Risken för att elevens rutiner blir oregelbundna ökar. Det kan ofta uppstå konflikter i hemmet inför skoldagen. Eleven kan uppleva ångest, brist på energi, återkommande huvudvärk, magont och/eller en konstant trötthetskänsla.

Eleven behöver mycket stöd från skolan. Det är viktigt att eleven känner sig sedd. Elevhälsan och kontaktpersonen bör upprätta en plan tillsammans med eleven. Eleven själv ska tycka att planen är genomförbar. För en trygg återgång bör man arbeta med intressebaserad undervisning och skapa en trygg läro- och skolmiljö.

Socialtjänsten kopplas in av rektor när vårdnadshavare uttrycker svårigheter att få iväg eleven till skolan, eller tidigare om oro finns.

4. REGELBUNDEN LÅNGVARIG FRÅNVARO

Eleven är frånvarande i längre perioder. Eleven är i skolan några dagar per månad.

Elevens långvariga frånvaro riskerar att leda till en känsla av att eleven har tappat kontrollen över sin skolgång och sitt liv. Detta ökar risken för att utveckla beroende och/eller missbruk så som datorspelande eller tv-tittande. Eleven riskerar att drabbas av depression. Risken för att eleven inte uppnår kunskapsmålen ökar markant.

Gör en pedagogisk kartläggning och upprätta sedan ett åtgärdsprogram tillsammans med eleven och familjen. Genomför individuella anpassningar för eleven där tydliga rutiner framgår och där alla inblandade är införstådda i hur återgången till skolan kommer att se ut.

Kontakta skolsociala teamet (gärna tidigare) för vidare samarbete i elevens återanpassning till skolmiljö.

5. 100% FRÅNVARO

Eleven är helt frånvarande från skolan under en längre period. Eleven deltar inte längre i skolan och saknar därför en naturlig social mötesplats. Då eleven inte utvecklas i samma takt som sina klasskompisar riskerar den att helt tappa tron på sig själv och sin förmåga. Risken för att eleven isolerar sig och hamnar i utanförskap ökar avsevärd.

Vid 100 % frånvaro krävs det att extraordinära stödåtgärder sätts in. Upprätta en samordnad individuell plan (SIP) tillsammans med socialtjänst och eventuellt hälso- och sjukvård (t ex BUP, HAB, LSS). Koppla in skolsociala teamet och koordinera samarbetet för elevens återgång till skolan. Kontaktpersonen möter eleven på en trygg plats, är tydlig i kontakt med eleven och håller sig väl uppdaterad om elevens dagsform.

Återgången till skolan ska vara kravlös. Ta gärna hjälp av klasskompisar för att skapa en relation mellan skolan och eleven.

6. LÄMNAS EJ HEMMET

Eleven är isolerad, lämnar sällan eller aldrig hemmet och har stora sociala svårigheter.

Eleven blir avskärmad från den fysiska omvärlden och riskerar att utveckla tvångsbeteenden, sociala och psykiska svårigheter, svår depression, oregelbundna mat- och sömnrutiner. Om inte tillräckliga åtgärder sätts in i tid riskerar samarbetet mellan skola och hem att försämrans. Ju längre tid eleven är avskärmad desto större är sannolikheten att eleven hamnar i ett långt utanförskap.

I detta kritiska nuläge finns det inga självklara åtgärder att ta till. Det är viktigt att se varje elevs individuella behov och anpassa åtgärderna efter elevens dagsform. Det viktigaste för att få en så bra återgång till skolan som möjligt är att alla inblandade samarbetar för att skapa en kravlös och trygg läro- och skolmiljö.

Möt eleven på elevens villkor, oavsett om det är i hemmet eller på annan plats utanför skolan. Det är viktigt att bygga upp elevens självförtroende och att skapa rutiner.

Analysfrågor

Stämmer Delvis Ej

- Elevens frånvaro har ökat
- Elevens skolarbete har uteblivit
- Eleven har svårt att nå målen i vissa ämnen
- Eleven har utvecklat oregelbundna rutiner i skolan
- Eleven och vårdnadshavare hamnar i konflikter om skolan
- Eleven visar nedstämdhet
- Eleven har utvecklat beroenden. t.ex. dator- och tv-spel
- Eleven riskerar att inte uppnå slutbetyg
- Eleven har tappat tron på sig själv och sin förmåga
- Eleven isolerar sig från vänskapskretsen i skolan
- Eleven uppvisar en känsla av stark oro inför skolarbete
- Eleven visar symptom på tvångsbeteende
- Eleven visar trötthetssyndrom
- Eleven isolerar sig och undviker kontakt med nära och familj

Annan situation: _____

Annan situation: _____

Förslag på åtgärder och anpassningar som skolan kan göra:**a) Tydlig närvaroregistrering**

Skapa en tydlig närvaroregistrering för eleven.

b) Upprätta dialog med vårdnadshavare

Ha sms-, mejl- eller telefonkontakt med hemmet.

c) Hitta intressebaserad undervisning

Arbeta utifrån elevens intressen

d) Kartlägg elevens situation

Se över vad som kan vara bakomliggande orsaker till elevens frånvaro

e) Skapa tydliga rutiner på skolan

Ge eleven ett tydligt schema med vad den ska göra under dagen.

f) Upprätta en plan tillsammans med eleven och vårdnadshavare

Sätt små delmål med eleven t.ex. ämnen att arbeta med, antal timmar i skolan.

g) Utse en kontaktperson för eleven på skolan

Det kan vara en kurator, specialpedagog, lärare eller elevassistent.

h) Upprätta ett åtgärdsprogram

Skapa tillsammans med vårdnadshavare ett åtgärdsprogram där samtliga insatser anges. Viktigt att lyssna på eleven som ofta har tankar om vad som behövs.

i) Skapa individuella anpassningar

Specifika anpassningar, eget schema, eget klassrum.

j) Skapa en trygg miljö för eleven

Se om det finns moment i elevens omgivning som eleven upplever som otrygg.

k) Var flexibel inte kravlös kontakten i med eleven

Ha sms-, mejl- eller telefonkontakt och lämna utrymme för elevens dagsform.

l) Koordinera samarbetet i hela nätverket

Säkerställ att lärare, socialtjänsten, Barn- och ungdomspsykiatri och samtliga instanser är insatta i elevens situation och tillsammans arbetar för elevens närvaro.

m) Anpassa åtgärderna efter elevens dagsform

Var flexibel, anpassa åtgärder efter dagsformen och elevens kravkänslighet.

n) Möt eleven på bibliotek/kafé nära hemmet

Lämplig lärare åker till ett bibliotek eller ett kafé för att där ha undervisning.

o) Möt eleven i hemmet

Lämplig lärare åker hem till eleven för att ha undervisning. **En sista åtgärd.**

Bilaga 4 Riktlinjer för Skolsociala teamet i Trosa kommun

Metoden för det skolsociala teamet bygger på en samverkanstruktur mellan skola

och socialtjänst med tidiga insatser som syftar till att elever med upprepade och längre frånvaro ska öka sin närvaro i skolan.

Målgrupp

Elever företräddvis i årskurs 4-9 med problematisk skolfrånvaro som riskerar att inte nå målen för utbildningen. För elever i målgrupp i årskurs 4 och 5 används i första hand andra samverkansformer som exempelvis VITS, vardagsnära insatser i tydlig samverkan. Om behoven dock är mycket stora kan de ingå i insatsen Skolsocialt team. Definitionen för problematisk frånvaro grundar sig i skolans handlingsplan för närvaro (se bilaga).

Syfte

Att målgruppen når gymnasiebehörighet. Enligt forskning är en lyckad skolgång en friskfaktor som skyddar mot psykisk ohälsa längre fram i livet samt motverkar även andra sociala problem som kriminalitet och olika former av missbruk.

Innehåll och genomförande

Det skolsociala teamet bygger på samverkan mellan skola och socialtjänst både på strukturell och på operativ nivå. I vissa fall behöver andra aktörer som kommunens vård- och omsorg och regionen involveras.

I ledningsgruppen för det skolsociala teamet sitter utsedda rektorer, elevhälsochef, skolchef och socialchef. Där tas beslut på mer generell nivå som prioriteringar, styrning, medel för verksamhet och organisation. Syftet med den styrande samverkansgruppen är att den ska driva frågor framåt för det skolsociala teamet.

Det skolsociala teamet som har en multikompetent sammansättning leds av två utsedda samordnare från skola och socialtjänst. Teamet består av kuratorer, specialpedagog och skolpsykolog från den aktuella skolan samt behandlare och fältarbetare från socialkontoret. När rektor beslutat om ett ärende adjungeras denna in i teamet.

För att öka skolnärvaro och minska skolfrånvaro behövs det insatser på olika nivåer. För det skolsociala teamet är det viktigt att jobba på samtliga nedanstående nivåer.

Nivå 1: Närvarofrämjande insatser riktar sig till alla elever i skolan. Det handlar om att skapa ett bra skolklimat där eleverna känner sig trygga, mår bra och trivs i skolan.

Nivå 2: Förebyggande, målinriktade insatser sätts in för elever som har ett riskbeteende eller som tillhör en riskgrupp. Det kan exempelvis handla om dåliga skolresultat, svårigheter att koncentrera sig, problem med kompisar eller problem hemma. Insatserna på denna nivå kan vara extra stöd och anpassningar för både eleven och vårdnadshavare i elevens olika miljöer.

Nivå 3: Insatserna riktas mot elever som har en större problematik med frånvaron.

Den här nivån kräver ofta en samverkan mellan flera professioner, individuellt anpassade insatser och ett nära samarbete med vårdnadshavare. Här kommer det skolsociala teamet in som insats. Motsvarar steg 5 i närvaroplanen.

Arbetsprocessen som måste anpassas till individen och kontexten består generellt av följande:

1. Uppmärksammande och utredning av orsak till frånvaro
2. Aktualisering, beslut, uppstart och kartläggning
3. Handlingsplan och planering av insatsen
4. Genomförandefas
5. Uppföljning på individnivå
6. Vidmakthållande av arbetsprocessen
7. Avslut
8. Uppföljning på gruppnivå

Uppmärksammande och utredning av orsak till frånvaro

Uppmärksammande och utredning av orsak till frånvaro utgår från skolans Handlingsplan för närvaro beslutad av Humanistiska nämnden 2020. Den bygger på att skolan måste ha god kunskap om vikten av närvaro och om orsaker till frånvaro hos alla berörda. Att uppmärksamma frånvaro och närvaro samt använda befintliga registreringssystem och mäta närvaro en gång per månad, och i detta sammanhang att använda den kunskapen för att främja närvaro. Att kartlägga orsakerna till frånvaro och sätta in insatser utifrån denna kartläggning. Utifrån kunskap arbeta förebyggande mot frånvaro utifrån kända riskfaktorer. Att integrera närvaroarbetet med skolans övriga uppdrag. Vid mer än 20 % upprepad frånvaro informerar mentor/klasslärare rektor som bedömer och beslutar om eleven är aktuell för det skolsociala teamet. Rektorerna och elevhälsoteamet följer upp denna frånvaro månadsvis och redovisar till skolkontor och nämnd. En checklista tas fram för det fortsatta arbetet.

Aktualisering, beslut, uppstart och kartläggning

Om en elev blir aktuell för insatsen tar rektorn kontakt med vårdnadshavare och eleven och informerar om insatsen. Vårdnadshavare ska då ge ett skriftligt samtycke till att information delas mellan skolan och socialtjänsten. Därefter kontaktas samordnarna. Datum för eventuell uppstart planeras.

Innan uppstarten sker en analys av tidigare kartläggning. Under analysen av kartläggningen träffar skolan vanligtvis både vårdnadshavare och eleven för att ta reda på mer om orsaken till frånvaron. Första steget är att samla in mer information om eleven. Det kan handla om pedagogiska utredningar, anmälningar om kränkningar till huvudman, föräldrars dokumenterade synpunkter, eventuella anmälningar till Skolinspektionen, registrerad skolnärvaro, måluppfyllelse/betyg, dokumenterade anpassningar, klagomålshantering eller tidigare socialtjänstutredningar.

Kartläggningen utgår från följande faktorer:

Skolrelaterade faktorer: mobbning, socialt klimat, fysisk miljö/arbetsmiljö, behov av stöd och anpassning med mera.

Individerelaterade faktorer: ångestproblematik, neuropsykiatriska funktionshinder och depression/nedstämdhet etcetera.

Familjerelaterade faktorer: föräldrars egna erfarenheter av skolan, kommunikation i familjen, praktiska möjligheter att stötta sitt barn etcetera.

Ytterligare faktorer kan exempelvis handla om medicinska orsaker.

Handlingsplan och planering av insatsen

Efter kartläggningen analyserats bjuds vårdnadshavare och elev in till ett planeringsmöte tillsammans med socialtjänst och skola. En individuell handlingsplan upprättas. Kartläggningen och mötet kan ibland leda till att det behövs ett mer omfattande stöd till familjen. I dessa fall görs en ansökan eller anmälan till socialtjänstens mottagningsgrupp. Därefter påbörjas insatsen om vårdnadshavare tackat ja.

Exempel på insatser kopplat till skolsociala teamet:

- Motiverande och stödjande samtal med eleven
- Stöd till föräldrar, enskilt eller i grupp
- Sociala, fysiska och pedagogiska anpassningar i skolan
- Studiestöd
- Relationsskapande aktiviteter

Rektor ansvarar för mottagande av eleven till skolan.

Genomförandefas

Under denna fas jobbar teamet tillsammans med eleven och vårdnadshavare med den individuella handlingsplanen utifrån elevens behov.

Uppföljning på individnivå

Alla överenskomna insatser i handlingsplanen följs upp tillsammans från både skola och socialtjänst och dokumenteras kontinuerligt tillsammans med eleven och vårdnadshavare.

Vidmakthållande av arbetsprocessen

Hur lång tid som en elev erbjuds stöd av ett team varierar i hög grad, vissa får stöd under några månader, medan andra kan få stöd över ett år och i vissa fall längre. Uppföljning av insatserna i handlingsplanen är de styrande komponenterna i vidmakthållandet och längden för insatsen.

Avslut

När målen i handlingsplanen är uppnådda avslutas insatsen efter det att en uppföljning genomförts av samordnarna från skola och socialtjänst. För en fortsatt positiv utveckling kan ibland en s.k. boosterträff bokas in en tid efter avslutat stöd.

Uppföljning på gruppnivå

Varje år genomförs en uppföljning på gruppnivå för de elever som haft insatser via skolsociala teamet för att se om insatserna för berörda elever haft effekt. Denna uppföljning redovisas för nämnden kopplat till skolans och socialtjänstens kvalitetsledningssystem.

Uppföljning och revidering av riktlinjerna

Uppföljning och revidering av riktlinjerna görs vid behov och beslutas av styrgruppen.